Laurent Delaunay i källaren under slottet. Här åldras de främsta vinerna i ekfat.

Delaunays återkomst till Bourgogne

Det här är den sagolika historien om en familj i Bourgogne där allt gick åt skogen, men som med hårt arbete lyckades få tillbaka det som en gång förlorades.

Text och foto | Claes Löfgren

Att vara verksam i världens mest eftersökta och hetaste vinområde är inte alltid en garanti för framgång.

Laurent Delaunay fick hårdhänt känna på detta när han bara 25 år gammal blev tvungen att överta ledningen för familjens vinföretag i Bourgogne då hans pappa drabbades av alzheimer. Året var 1990, och Laurent hade utbildat sig till vinmakare runtom i världen och även gått på en av Frankrikes främsta handelsskolor. Detta var åren kring Gulfkriget, och det var dystra tider i världen med lågkonjunktur och skenande räntor. Pappan hade tagit ett antal felbeslut innan han gick in i dimman, och Laurent lyckades inte reda ut de trassliga affärerna. 1993 blev han tvungen att sälja det hundraåriga företag som hans farfarsfar hade startat till konkurrenten Boissot.

Men låt oss börja från början. Handelsfirman Edouard Delaunay bildades 1893 då familjen flyttade från Nantes i Loiredalen och bosatte sig i Bourgogne. Med rätt inställning, hårt arbete och lite tur blev företaget ganska snabbt ett av de ledande mindre handelshusen i Côte d'Or. Edouards söner Marcel och Jean Delaunay reste världen runt, och vinerna återfanns så småningom på prestigefulla restauranger i Europa, Nord- och Sydamerika samt Afrika. Inte minst de stora exklusiva Atlantångarna serverade deras viner, liksom den framväxande flygindustrin.

1932 flyttade de till Dijon med källare i Nuits-Saint-Georges och Gevrey-Chambertin. Prestigefulla domäner som Domaine de la Romanée Conti och Liger-Belair lät Edouard Delaunay distribuera deras viner. De hade redan 1914 börjat sälja vin till Sverige, och framför allt Jean etablerade senare en synnerligen god kontakt med Vin- & Spritcentralen.

Jeans son, Jean-Marie Delaunay, blev på 1970- och 1980-talet en av huvudleverantörerna till Vin- & Spritcentralen med härtappade franska viner som specialitet. De kom via tankbåten Vinia till Årstadal i Stockholm där de buteljerades. Viner som Baronnie de Sabran och Côtes du Roussillon skeppades i tiotals miljoner liter, och Jean-Marie Delaunay var en välsedd gäst hos inköparna på Vin- & Spritcentralen. Förutom bulkvinerna sålde de även viner av hög klass från Bourgogne.

Min pappa Svante Löfgren var en av Sveriges första vinskribenter då han, stationerad i Paris för Expressens räkning, gärna reste i vinets värld. Med tiden blev han nära vän med Jean-Marie Delaunay, så när jag så småningom började följa i hans fotspår gick en av min första resor till just Bourgogne och Delaunay. Jean-Marie Delaunay tog väl hand om mig, och vi åkte runt och besökte ett antal olika producenter. Resultatet lade grunden till mitt då ännu väldigt magra arkiv av vinbilder, men bilderna blev några av de bästa. Vid ett senare besök träffade jag även sonen Laurent som då var under utbildning. Därefter tappade vi kontakten, Vin- & Spritcentralen försvann med Sveriges EU-inträde och namnet Delaunay dök inte upp igen förrän långt senare.

BADET CLÉMENT

Åter till Laurent Delaunay och hans öde. Laurent är gift med Catherine som kommer från en vinodlar- >

1

1. Jeanne Delaunay har ansvaret för Abbotts & Delaunay-vinerna. Carignan är en succé på Systembolaget, och Metayage vill vi se mer av.
2. Jean-Marie Delaunay med sonen Laurent i mitten av 1980-talet.
3. Château de Charmont i byn L'Étang-Vergy har varit i släkten Delaunays ägor sedan tidigt 1900-tal. Laurent och Catherine kunde köpa tillbaka slottet 2017, och i dag är det åter firmans högkvarter och parets bostad.

> familj i Beaujolais. De hade pluggat oenologi tillsammans och bestämde sig 1995 för att lämna Bourgogne och slå sig ner i Languedoc. De började från noll, det vill säga inga vinrankor, ingen vinkällare, inga pengar. Men de hade vinkunskapen, idéerna och många bra kontakter.

De startade vinhandelsbolaget Badet Clément och sedan, med Les Jamelles-sortimentet, ledde de en av Frankrikes första satsning på druvviner. De började med att köpa vin, därefter köpte de druvor och hyrde in sig hos olika producenter för förädlingen.

Hos Badet Clément (sedan 2023 omdöpt till Delaunay Vins & Domaines) finns i dag ytterligare några produkter som La Cour des Dames och La Belle Angèle, fördelade på olika importörer.

LES JAMELLES

Les Jamelles blev deras första gemensamma satsning på produktion. Som flygande (körande) vinmakare inledde de nu en ny era och skapade framgångsrika endruvsviner med burgundisk känsla. De fick draghjälp av en amerikansk importör, Melvin Master, en gammal vän till Jean-Marie och ett slags gudfar till Laurent. Han uppmuntrade dem, sa att den amerikanska marknaden behövde deras viner och att han skulle distribuera dem.

Först 2014 skaffade de egna vingårdar, innan dess hade de enbart köpta druvor. Första investeringen var 25 hektar av Domaine de la Métairie d'Alon i Limoux, en högt belägen terroir som odlas ekologiskt. Därefter 70 hektar av Domaine du Trésor i Ouveillan, vilket gjorde det möjligt för Catherine att ytterligare utöka sitt sortiment av druvsorter till Les Jamelles vinerna. Slutligen 10 hektar av Domaine de la Lause i Monze, i hjärtat av regionen Limoux.

I dag är Les Jamelles ett gigantiskt varumärke med 44 olika viner som exporteras till 45 länder och som har fått utmärkelser för sin prisvärdhet.

Catherine har stått för vinmakningen och Laurent har hållit i försäljningen, men de flesta besluten har tagits gemensamt, både i vinkällaren och på säljsidan.

Les Jamelles vinerna kostar kring en hundring och finns att beställa från importören Moestue & Cask med en stadig försäljning på restaurangsidan.

Tillbaka till paret, som var djupt skuldsatta under en lång period. Släkt och vänner hade ställt upp och hjälpt till med finansieringen, så paret ägde bara 51 procent av företaget. Ett tag var de nere på 34 procent, men kunde sedan successivt betala tillbaka lånen och återta 100 procent av aktierna.

ABBOTTS & DELAUNAY

Köpet av Abbotts 2005 var ett genidrag, där de kom åt inarbetade vingårdar, en modern vinifieringsanläggning och ett framgångsrikt namn. Abbotts startades 1998 av två australiska flying winemakers, Nigel Sneyd och Nerida Abbott, vilket blev en frisk fläkt i ett då lite sömnigt Languedoc. I Marseillette producerade de viner av parceller från högt belägna marker och blev tidigt vänner med Laurent och Catherine. De hade samma inställning till vinproduktion, så när Nigel och Nerida bestämde sig för att gå skilda vägar gick frågan till paret Delaunay som nappade direkt. Laurent och Catherine ändrade ändå stilen en aning, de minskade inflytandet av ekfaten och skapade en lite elegantare stil. Deras Carignan Vieilles Vignes (225701) för 99 kronor är ständigt fyndstämplat och en försäljningssuccé på Systembolaget.

Métayage Pinot Noir 2022 (5050701) för 149 kronor tycker jag personligen också är ett fynd, men den måste beställas.

MONZE

Företagets huvudsakliga vinanläggning ligger i det gamla ombyggda före detta kooperativet i den sydfranska kommunen Monze. I dag är det en supermodern byggnad med gott om utrymme för vinifie- >

2

3

1

1. Arbete i vinkällaren bredvid slottet.
2. Jeanne och Laurent provar mycket vin tillsammans. Normalt är även Catherine med, men hon tillbringar mycket tid i Monze i Languedoc, där produktionen av Les Jamelles ligger.

2

> ring, lagring, buteljering och distribution. Att vara verksam i Languedoc ger också kunskap om klimatförändringarna och hur man bäst agerar för att motverka konsekvenserna.

DOMAINES ET VINS DE PROPRIÉTÉ

Ytterligare ett ben att stå på blev Domaines et Vins de Propriété, där Delaunay blev tillfrågad om han ville ta över en inarbetad handelsfirma som representerar 250 små familjeägda vinproducenter från Champagne, Bourgogne och Languedoc. Med sitt internationella kontaktnät fick de bra spridning på vinerna.

EDOUARD DELAUNAY

Efter hårt arbete och många år senare hade de byggt upp en ny verksamhet och självförtroendet var återskapat. Men en sak skavde: drömmen om Bourgogne. Det nesliga i att ha varit tvungen att lämna regionen släppte inte Laurents tankar. Det var inte bara revanschlusten i sig, det var en längtan tillbaka.

2016 satt Laurent på en restaurang i Nuits-Saint-Georges. Vid bordet satt Jean-Claude Boisset, som han alltid hade haft en utmärkt relation med ända sedan Boisset köpte Laurents företag 1993. De började prata, och efter ett tag insåg Laurent att det gamla företaget Edouard Delaunay inte längre var av något strategiskt intresse för Boisset. Han frågade rakt ut ifall de var beredda att sälja tillbaka företaget. Jean-Charles Boisset svarade att han alltid känt på sig att de skulle vilja ta tillbaka det. Överenskommelsen om köpet av varumärket och de tekniska byggnaderna träffades den 1 januari 2017. Det anrika slottet Château de Charmont i L'Étang-Vergy, som ägdes av släkten gemensamt, hade inte ingått i försäljningen och köptes 2017 av Laurent och Catherine. Det har nu renoverats grundligt och är i dag deras permanenta bostad.

Firman Edouard Delaunay var tillbaka i händerna på femte generationen – nu med en unik Fine Wine-satsning där de köper druvor från de främsta vingårdarna i Côte de Beaune och Côte de Nuits. Det var något som Laurent först trodde skulle bli svårt, men det visade sig att namnet Delaunay inte var glömt. Comebacken möttes med värme från vingårdsägare ända upp i de högsta divisionerna. Catherine har huvudansvaret för produktionen av Les Jamelles och Limouxvinerna och dottern Jeanne är sedan två år ansvarig för Abbotts & Delaunay. Hon klev in i firman efter studier i Dijon och därefter praktikplatser på Romanée Conti, Coppola i USA och på Coldstream Hills i Australien. Ett stort ansvar och en utmaning för en ung kvinna, som hon har antagit med stor entusiasm.

Laurent har det övergripande ansvaret, men det är ingen tvekan om att vinkällaren nedanför slottet i L'Étang-Vergy är hans ädelsten. Exporten sköts huvudsakligen av Eric Remlinger som har arbetat med familjen i över tio år.

Vi möts på Château de Charmont i L'Ètang-Vergy 40 år efter mitt första besök hos hans far. Vi har haft kontakt via mejl och jag har skickat lite bilder, men vi har aldrig träffats. Mötet blir en aning känslosamt. Det är inte bara en brygga mellan oss båda, utan även tillbaka till våra fäder som inte finns längre. Dottern Jeanne är med, och efter lite fotograferande är hon tvungen att resa i väg till Languedoc.

Laurent visar mig entusiastiskt runt i det nyrenoverade vineriet, som är i bästa skick. Årets skörd är bärgad. Det har varit ett svårt år, men han är ändå nöjd efter omständigheterna. Ekfaten görs i ordning för att fyllas, så det är full aktivitet i källaren. Vi går nedför en brant trappa till källaren under huset där de riktiga godsakerna ligger. Gevrey-Chambertin, Pommard, Chambolle-Musigny – det vattnas i munnen av att se dessa magiska namn på faten. En egen sal i källaren huserar gamla årgångar av familjens skatter, de som Laurent lyckades rädda. Vad jag kunde se var den äldsta flaskan från 1911. Vi pratar lite om tiden då han efterträdde sin pappa.

Han minns väl den första gången som han besökte Stockholm och togs emot av direktörerna på Vin- & Spritcentralen. Det bjöds på lunch i direktionsmatsalen och flaskor hämtades ur gömmorna – några av Delaunays främsta bourgogner från årgångar som de knappt hade i sin egen källare.

Vingårdarna runt slottet blir allt viktigare, säger Laurent. De ligger på högre höjd, 100–150 meter högre än i dalen, i det som kallas Hautes-Côtes de Nuits – en appellation som tidigare var lite förbisedd, men i takt med uppvärmningen ger de svala vindarna allt elegantare viner. Jordmånen är densamma. Nere på slätten är det i dag omöjligt att köpa mark, men här är priserna helt andra. Här kommer Delaunays investera mer – varför inte en dag tänka sig en Premier Cru i Hautes-Côtes? >

1

2

1. Flera viner görs av druvor från Grand Cru Chambertin.
2. Pinot noir är kung i husets viner.
3. Clos de Vougeot är legendarisk mark i Côte de Nuits. Härifrån köper Delaunay druvor till sin Clos de Vougeot Grand Cru, ett av husets förnämsta viner.
4. Eric Remlinger är ansvarig för exporten och har varit med familjen i över tio år.
5. Samlingen av gamla viner var orörd när de köpte tillbaka slottet.

CLAES TIPSAR

Bourgogne Edouard Delaunay Septembre Chardonnay 2022, nr 7863101, 229 kr, bs
Intensiv generös smak som man vill ha mer av. Toner av smör utan att det blir påträngande. Druvorna kommer från både Côte de Beaune och Côte de Nuits med en liten andel frukt från Mâconnais. 65 procent av druvorna får jäsa i ekfat med battonage, resterande druvor får jäsa i rostfria tankar.

Bourgogne Edouard Delaunay Septembre Pinot Noir 2022, nr 7681201, 229 kr, bs
Liten diskret doft, i munnen hittar man frisk pinot karaktär med röda bär och en bra längd. Perfekt mix av struktur och friskhet. Lite stramare i början men öppnar sig och ger ett mycket elegant vin. Druvorna kommer från Côte de Beaune och Côte de Nuits samt från södra Bourgogne. Hälften lagras på små neutrala ekfat och hälften på större fat. Även detta ett Bourgognevin till pangpris!

> ”Jag varken kan eller har rätt att påtvinga dem ett visst arbetssätt, men ju närmare skörden som vi kommer, desto mer ingriper vi”

De har nu 155 hektar egna eller hyrda vingårdar fördelade mellan Bourgogne och Languedoc och producerar cirka 17 miljoner flaskor årligen. De har siktet inställt på att mer och mer ställa om till ekologiskt. De flesta vingårdarna i Languedoc är redan ekologiskt odlade, men när det gäller Bourgognevinerna är det mer komplicerat.

– Vi har flera olika typer av kontrakt med druvodlare, så det är skräddarsytt, berättar Laurent. Vi arbetar med odlare som har en liknande vision som vi, några bedriver hållbar vinodling, andra ekologisk och ytterligare andra biodynamisk. Jag varken kan eller har rätt att påtvinga dem ett visst arbetssätt, men ju närmare skörden som vi kommer, desto mer ingriper vi. Vi kontrollerar att druvorna är mogna, väljer skördedatum och skördar sedan druvorna själva. Tillsammans med vinmakaren Capucine Haroun ägnar vi mycket tid åt detaljer, så vinet blir så bra som möjligt. Vi använder oss till exempel av åtta, nio olika tunnbindare för att få fram olika uttryck av faten.

För tillfället har Edouard Delaunay totalt 44 olika viner på sin lista, alltifrån enklare regionala viner till toppviner från Grand och Premier Cru.

Hos importören Sigva finns för tillfället 12 olika viner, från Septembre Pinot Noir (Guldvinnare i Vinordic Wine Challenge 2021) till Charmes-Chambertin Grand Cru. Eller för att prata pengar, från 229 till 2 899 kronor.

GRUHIER & DELAUNAY

Under samtalets gång visar det sig att ett nytt projekt har tagit form.

– Jag har en kusin i Chablis, Dominique Gruhier, berättar Laurent. Hans mamma är född Delaunay, och vi umgicks mycket som barn. Han håller till i Épineuil utanför Chablis och odlar biodynamiskt.

Tillsammans har de skapat företaget Gruhier & Delaunay, och vinerna säljs under namnet Grand Calcaire, som finns på Moestue & Cask.

Men där är det faktiskt stopp, inga fler projekt är i sikte. För tillfället ska man kanske tillägga.

Med dottern Jeanne vet man dock inte. Nu när hon har övertagit ansvaret för Abbotts & Delaunay har det redan börjat bubbla av idéer. Ett mousserande vin med druvor från Limoux är klart. Hon visar även stolt upp en rosé, 2023 Les Graves, som är ny för året och gjord på pinot noir. Arvet från Nerida Abbott och Nigel Sneyd med högklassiga viner med namn på olika moln som Cumulus finns kvar – på sin tid en stor succé i Sverige. Det är ingen vågad gissning att framgångsvinet Abbott & Delaunay Carrignan kommer att få sällskap på Systembolagets hyllor. Hela gruppen har för övrigt döpts om till Delaunay Vins & Domaines och namnet Badet Clément fasas ut för att tydliggöra vilka som ingår i gruppen.

Att familjen Delaunay har lyckats med sin revansch är ingen överdrift. Som bevis lyfter de gärna fram det medaljregn som de senaste åren har kommit även i Sverige, där de till exempel tagit medaljer i Vinordic Wine Challenge. Lägg till utmärkelsen Årets vinhus från Allt om Vin och att Laurent utnämnts till Årets vinmakare av International Wine Challenge två år i rad. Laurent har även valts att under fyra år representera négocianterna i den viktiga branschorganisationen BIVB, där vinodlare och handelshus samarbetar för att sprida Bourgognevinerna över världen. Familjen Delaunay har rest sig ur askan – som legendens Fågel Fenix.

3

4

5